

Afghan Lawyers Association
in Europe

Vereniging Afghaanse Juristen in Europa

د هیوادوالو د ناوړه حالت او جبري ایستلو په اړوند په اروپا کې د افغان حقوق پوهانو اعتراضی اعلامیه د حقوقي او انساني ارزښتونو خلاف د افغان کډوالو جبري ایستل

۲۰۱۵ کال اکتوبر

کډوالي په نړیواله کچه یو منل شوی انساني او حقوقي اصل دی. همدا اوس د نړۍ ۲۳۰ میلیونه وګړی له خپل ټاټوبي نه بهر اوسېږي.

دا اصل په اوس وخت کې د هیوادونو ترمنځ په خپل منځي حقوقو کې ځانګړی ځای لري او د نړۍ د وګړو د حقوقو د ډیو نه انکارېدونکي اصل په توګه ثبت شوی، دغه اصل د بشر د حقوقو د نړیوالې اعلامیې په (۱۳ او ۱۴) برخو کې څرګند او بیان شوی دی او له دغه اعلامیې څخه رامنځ ته شوي اسنادو د هغې موارد مشخص کړي دي چې تر ټولو مهم یې د کډوالو په اړوند د ژنیو کنوانسیون (۱۹۵۱) او د هغې الحاقیه (۱۹۶۷) دي چې د نړۍ اکثریت هیوادونو منلي او بې له شرطه د هغې په پلي کولو ژمن دي. په دغه کنوانسیون کې پناه غوښتونکي، کډوال او بې ځایه شوي تعریف او تسجیل شوي او د هغې تر وړاندې د دولتونو مکلفیت ځانګړی شوی.

افغانان، چې د وطن خونړی تراژدي یې د بهرنیو لاسونو پایله ده، په څلورو وروستیو لسيزو کې د پرله پسې کلونو د پاره د نړۍ د کډوالو تر ټولو لویه شمیره جوړوي او له پنځه میلیونه زیات افغانان له هیواده بهر اوسیدو ته اړ شوي. په تاسف سره په وروستیو کلونو په تېره بیا تیر او سړکال له افغانستان څخه په ډله ایز ډول هغه هم د ټولني فعاله برخه (ځوانان) وتي او لا د وتلو په حال کې دي. د کال تر پایه اروپا ته د ګډوالو شمیر به یونیم میلیونه تنو ته ورسېږي چې په سلو کې تر لس زیات یې افغانان دي. په ایران، پاکستان او تر اروپا او استرالیا پورې د افغانانو ناوړه حالت د افغانستان د تراژدی یوه برخه ده. (په وروستیو پنځلس کلونو کې تر دیرش زره کسان په سمندر کې ډوب شوي او یوازې د سړکال په لومړیو شپږو میاشتو کې ۲۵۰۰ کسانو د سمندر په اوبو کې خپل ژوند له لاسه ورکړی چې یوه برخه یې افغانان دي).

بدمرغه افغان چې هیواد یې د نړۍ د تاریخ تر ټولو اوږده جګړه زغمي او په خپل هیواد کې له بیشمیره بدمرغیو سره لاس او ګریوان دي له دښتو، غرونو او سمندرونو څخه تر تېریدو وروسته له نویو ناخالو او کړاونوسره مخامخ کېږي، او د غم نوی دسترخوان یې مخې ته اېښودل کېږي، هغه کسان چې اروپا ته رسېږي له راز راز رواني ځورونو سره مخامخ کېږي.

یونان چې د کډوالو د دوزخ نوم یې خپل کړی دی، د نړۍ د ډارونکو تبعید ځایونو دريځ یې خپل کړی، چېرې چې ۴۰۰۰ افغانان د ناباورۍ له برخه لیک سره مخامخ دي او د بې وطنۍ درد له راز راز سپکالویو، او تحقیرونو سره زغمي. (تر اوسه زموږ څو تنه هیوادوالو ځان وژنه کړی او په عامه ځایونو کې یې ځانونو ته اور ورته کړی دی.)

په نورو اروپایي هیوادونو کې افغان کډوال ډېر ناوړه حالت لري. د پناه غوښتنې په اکثره مرکزونو کې ناوړه حالات، د برخه لیک اوږد مهاله ناڅرګند توب زموږ د هیوادوالو د اروایي ناروغیو سبب شوي او د اروایي زوروني تر ټولو بده بڼه یې د ایستلو ګواښ دی چې د ادموکلس د توري په څېر د افغانانو پر سر نیول شوی.

زموږ هیوادوال د هغه دولتونو له خوا په زور ایستل کېږي چې د بشر د نړیوالې اعلامیې او د ژنیو پر کنوانسیون ځانونه ژمن بولي چې ددوی دا کار په ډاګه د یاد شوي اعلامیې له پنځمې مادې سره په ټکر کې دی، ددغه هیوادونو پولیس په زوره د افغانانو ایستل، په ځانګړو پېنځارو کې د بندي کولو، ولچک او زولنه کولو له لارې پلي کوي، او ان ماشومان او سخت ناروغان هم باسي، کورنۍ سره ویشي، اولادونو له خپلو میندو او پلرونو بیلوي او د وکیل د نیولو له حقه یې بې برخې کوي چې د اروپا د قوانینو خلاف کار دی او (د کنوانسیون له اصول سره چې شکنجه، ځورونه او انساني ضد عملونه منع کوي، سمون نه لري)

Adres: van Someren Downerlaan 46, 5707 KL Helmond, web. www.hoqooq.eu, KvK No: 53230108, Bank ABN AMRO, No: 46.99.35.308 te Helmond.

Contact: Nederland (A. Basir Dehzad, tel: (31) 06-19480048, e-mail: b_dehzad@hotmail.com). Denmark (M.A. Wahid Sadat, tel: (45) 027294949, E-mail: mir-sadat@hotmail.com). Duitsland: (A. Wase Ghafari, tel: (49) 061589216480, e-mail: a.waseghafari@web.de).

د IOM (د معلوماتو له مخې تر اوسه پورې څو زره افغانان ایستل شوي دي او په دې وروستيو وختونو کې په المان ، سوېدن او يو شمېر نورو هيوادونو کې د شپې له پلوه په زوره د کډوالو ایستل زيات شوي دي . د شرم خبره داده چې د افغانانو د حقونو په له منځه تللو کې بيا هم د تېر لاستې زموږ خپل دی. د کډوالو وزارت او ددغه وزارت پخوانی وزير اروپا ته د څو غیر ضروري سفرونو په ترڅ کې او د سفيریې د «حلالولو» په خاطر ددغه هيوادونو له اړونده مقامونو سره ، د افغان کډوالو د حقونو د مدافع اتحادیو د نظر له پام کې نيولو پرته د ۹ هيوادونو او له هغې څخه د يو شمير اروپايي هيوادونو سره تړونونه ليک لاسليک کړی چې له مخې يې ددغه هيوادونو پوليس کولی شي زموږ هيواد وال و باسي.

په اروپا کې د افغانانو د حقوق پوهانو انجمن ددغه جدي خطر چې افغانانو ته متوجه دی د له منځه وړلو لپاره د افغانستان د شته حالت په پام کې نيولو سره (چې ان د کډوالو اوسني وزير هم منلي ده او د مشرانو د جرگې د پریکړې (د روان کال د اکتوبر ۲۷ نېټې) پر بنسټ چې د کډوالو د په زور ایستلو د بهير د بندولو غوښتنه يې کړې) د حل عملي ، عادلانه او حقوقي لاره چې د بين المللي منل شویو او حقوقي اصولو او د اروپايي او افغانستان د نافذو قوانينو سره په سمون کې ده په لاندې ډول وړاندیز کوي:

د بشر د حقوقو د نړۍ والي اعلامیې د ۱۳ مادې د دوم بند سره په سمون کې:

- د کډوالی او په خپله خوښه د ستندیدو حق تضمین شوی دی، ددې له امله باید: د افغانستان دولت او اروپايي دولتونه د افغانانو دغه منل شوی حق په رسمیت وپېژني او ضمانت يې وکړي څو زموږ هيوادوال په بشپړې آزادۍ سره له دواړه حقونو گټه واخلي.

په تاسف سره هم په افغانستان او هم په اروپا کې د افغانانو حقوق د سياست قرباني شوي او سياست پر حقوقو لومړی توب لري او د دولتونو گټې د حقوقو پر بنيادي اصولو برتيا لري او اروپايي دولتونه چې د بشر د حقوقو په نامه يې د آسمان غوږونه کانه کړي دي ، په ډېره ناوړه بڼه د په زوره ایستلو په اړوند د ژنيو د کنوانسيون د ۳۳ مادې حکم تر پښو لاندې کوي او په زره پورې دا چې د کډوالو دغه غم ليک د کډوالی ضد او بهرنيو خلاف ټولنو دپاره په يو ډول دکانداري اوښتي ده.

په اوسني وخت کې ددغه ستونزې څلور طرحې مطرح دي:

لومړی

- هغه هيوادونه چې افغانان په کې اوسېږي او له هغه ډلې څخه د اروپا کډوال منونکي هيوادونه
- د ملگرو ملتونو سازمان او په تېره بيا د کډوالو په برخه کې د هغه سازمان لوړه کميشنري
- د افغانستان دولت

کډواله افغانان او د هغوی د حقوقو مدافع سازمانونه (د هغو له ډلې نه په اروپا کې د افغانانو د حقوقو پوهانو انجمن)

د افغانستان د اساسي قانون د احکامو سره سم دولت مکلفيت لری څو د افغانستان د اتباعو له حقوقو څخه د هيواد دننه او بهر دفاع وکړي او اوس مور :

د افغانستان له ولسمشر څخه غواړو څو لږ تر لږه د ځان د پرستيز او د مستحق او کمزوري افغان دعزت او ځورونکي کړاو په خاطر :

- ډېر ژر د کډوالو وزارت ته ټينگه لارښوونه وکړي څو: پورته ياد شوی له شرمه ډک تړون ډير ژر و ځنډوي څوپه دې ډول د افغانانو د ایستلو دپاره د اروپايي پوليسو پلمه شنه شي.
- د بهرنيو چارو وزارت (او د هغې اروپايي سفارتونو ته) او د کډوالو د چارو وزارت ته لارښوونه وکړي څو له افغانانو څخه د ملاتړ ټينگ دريځ غوره کړي.
- څومره ژر کېدی شي په يونان کې افغاني سفارت او قونسلگري پرانستل شي څو د افغانانو په گټه چټکي کړني ترسره کړي.

دويم: هڅه وشي څو د ملگرو ملتونو د سازمان او د هغې د لوړې کمېشنرۍ پام له افغانانو څخه د ساتني کار ته واړول شي. هر پناه غوښتونکي ته د (Rufeege mandat) ورکړی شي او بايد د بين المللی حقوقو د معيارونو پر بنسټ دې د (UNHCR) تر ساتني لاندې ونيول شي.

دریم:

اروپا کډوال منونکي هیوادونه :

د افغانانو تر وړاندې ددغه هیوادونو مسولیت له درې منل شویو نړیوالو اصولونو څخه رامنځ ته کېږي:

- حقوقي اصل : د بشر د حقوقو نړیواله اعلامیه او له هغې څخه رامنځ ته شوي اسناد، د ژنیو کنوانسیون او د هغې الحاقیه او د ځورونې د منع، تعقیب او د غیر انساني چلند کنوانسیون او همدارنگه ددغه هیوادونو د کډوالی قوانینو داسې موارد مطرح کړي دي چې د هغې پر بنسټ د افغانانو د په زور ایستلو اجازه نه ورکوي.
- بشري ملحوظات: د بشر د حقوقو د نړیوالې اعلامیې او د هغې د پنځمې مادې پر بنسټ ، د افغانانو ایستل د ټولو انساني ملحوظاتو خلاف گڼل کېږي او له هغې سره غرونه یو بشري ضد عمل گڼل کېږي. د حضرت سعدي کلام چې د ملگرو ملتونو په سازمان کې په دري ژبه لیکل شوي (بني ادم اعضای یک دیگرند و.... تر پایه) باید د بشردوستانو د عمل ملاک وي.
- د اخلاقي مسولیت اصل (Moral obligation): څرگنده ده چې نړیواله ټولنه او همدغه اروپایي هیوادونه چې مور پرې بحث کوو د افغانستان د خونړۍ تراژدی او د هغې د دوام او ان د اوسني حالت د رامنځ ته کېدو په اړوند چې د ځوانانو (چې ډېری یې د زده کړو لرونکي دي) د بې کوره کېدو سبب شوي مسولیت لري او نن باید دغه بین المللی منل شوی اصل رعایت کړي.

مور ټول پوهېږو چې د افغانانو دغه پراخه اړمنده، مستحقه او کمزورې کتله په قوم، مذهب، سیمې، گوند او ایډیولوژي پورې اړه نه لري. ددې له امله د انسان او افغان د اصل پر بنسټ او د انساني او افغاني وجیبي د ترسره کولو په خاطر او د وجدان د حکم پر بنسټ باید زموږ غوڅ ملاتړ له ځانه سره ولري. ددې کبله:

په اروپا کې د افغانانو انجمن په درنښت سره په اروپا کې د میشت افغانانو، ټولنیزو بنسټونو، اتحادیو او مدافع وکیلانو، د څېړونو د مسوولینو او په فیسبوک کې د ټولنیزو شبکو د فعالینو څخه غوښتنه کوي څو د افغانانو د په زوره ایستلو پر خلاف د حق، حقیقت او د هیوادوالو د حقوقو څخه ددفاع دپاره پراخ او ستر کمپاین په لاره واچوو څو نړیوالو او د ستونزې شاملو اړخونو ته چې پورته تړي یادونه وشوه ، وښایو چې افغانان د مظلومه افغانو له حقوقو څخه ددفاع په برخه کې کار ته سازمان ورکولی شي او خپل حق غوښتلی او اخیستلی شي.

په درنښت

په اروپا کې د افغان حقوق پوهانو د انجمن اجرئوي انجمن

[انجمن حقوقدانان افغان در اروپا](#)

آدرس فیس بوک ما : f: